Проект!

МОТИВИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА НАРЕДБА ЗА ЕКОЛОГИЧНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ОПРЕДЕЛЕНИ ПРОДУКТИ, ПРЕДМЕТ НА ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ

I. Причини, които налагат разработването на Наредба за екологичните изисквания към определени продукти, предмет на обществени поръчки:

С оглед подготовката за членство на България в Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) и привеждане в съответствие на националното законодателство, политики и практики с Препоръка на Съвета на ОИСР за подобряване на изпълнението на политиката по околна среда при обществените поръчки, OECD/LEGAL/0311, с промени в Закона за обществените поръчки (обн. ДВ, бр. 88 от 2023 г., в сила от 01.01.2024 г.) са включени разпоредби относно прилагане на задължителни минимални екологични изисквания от публичните възложители при възлагането на обществени поръчки (нов чл. 47а и § 2, т. 9а в допълнителните разпоредби на закона). Предвижда се изискванията да се поставят при възлагане на поръчки с прагови стойности по чл. 20, ал. 1 и 2 от Закона за обществените поръчки. Задължението не обхваща поръчките на ниска стойност, с оглед избягване на допълнителна административна тежест. С цел недопускане на противоречива практика в допълнителните разпоредби е включена дефиниция на понятието „екологични изисквания“. Предвижда се, също така, обхватът на конкретните продукти и услуги, минималните екологични изисквания спрямо тях и начинът за тяхното доказване да бъдат уредени в наредба, издадена от министъра на околната среда и водите, съвместно с министъра на финансите и министъра на икономиката и индустрията.

С проект на Наредба за екологичните изисквания към определени продукти, предмет на обществени поръчки са определени продуктовия обхват, минималните задължителни екологични изисквания към продуктите, предмет на обществени поръчки, които се доставят или се използват за предоставяните услуги, както и начинът на доказване на тези изисквания. Минимални задължителни екологични изисквания се определени за следните продуктови групи: „Копирна и графична хартия“, „Почистващи препарати и принадлежности“, „Компютри и монитори“ и „Храни, кетъринг услуги и автомати за продажба на храни и напитки“. При идентифицирането на продуктовите групи са взети под внимание резултатите от „Проучване и прогнозиране потенциала на националния пазар на „зелени“ обществени поръчки в България и изготвяне на практическо помагало за тяхното възлагане – Етап 1“, изготвено в рамките на проект „Методическа подкрепа за развитието на „зелените“ обществени поръчки в България“, финансиран по Българо-швейцарската програма за сътрудничество“. По-конкретно, отчетени са следните обстоятелства:

1. Наличие на лесно приложими екомаркировки (напр. екомаркировката на ЕС, Син ангел, Северен лебед) и стандарти, което улеснява залагането на екологосъобразни критерии и тяхната проследимост, а също и изпълнението на договорите.
2. Периодичност на поръчките, вкл. дял от общия брой и прогноза за бъдещо развитие – залагането на екологосъобразни критерии би дало дълготраен ефект върху опазването на околната среда и развитието на пазара на екологосъобразни стоки и услуги.
3. Да не се увеличава административната тежест за публичните възложители и да не се изисква допълнителна специфична експертиза от експертите по обществени поръчки.

4. Разходите за обществени поръчки – съгласно проучвания на Европейската комисия под формата на технически доклади към разработените от Комисията критерии за екологосъобразни обществени поръчки, които се основават на подхода на жизнения цикъл, за избраните продуктови групи е налице незначително увеличаване или дори в някои случаи намаляване на разходите: „Копирна и графична хартия“ – увеличаване с не повече от 4%; „Почистващи препарати и принадлежности“ – използване на почистващи продукти – увеличаване с 1-3%, използване на концентрирани неразредени почистващи продукти – намаляване с 1-3%, използване на микрофибърни продукти – намаляване с 9%, използване на почистващи принадлежности – увеличаване с 1-2%; „Компютри и монитори“ – налице е спестяване на средства за електроенергия, благодарение на високия клас енергийна ефективност; „Храни, кетъринг услуги и автомати за продажба на храни и напитки“ – кетъринг – увеличаване с 0,11-3,80% и др.

II. Цели, които се поставят:

Целите на Наредба за екологичните изисквания към определени продукти, предмет на обществени поръчки са следните:

1. Изпълнение на мерки, свързани с подготовката за членство на Република България в ОИСР.
2. Въвеждане на екологосъобразните обществени поръчки като ефективно средство за насърчаване на устойчивите модели на производство и потребление и стимул за разширяване на пазарното търсене на екологосъобразни продукти и услуги, както и за развитието на екологосъобразните технологии и иновации.
3. Ограничаване на административната тежест за възложителите при възлагането на екологосъобразните обществени поръчки чрез подход, фокусиран върху ограничен брой продуктови групи със значим ефект върху околната среда, за които е налице утвърдена практика и са идентифицирани базови критерии за екологосъобразност, които могат да бъдат успешно и ефикасно прилагани при националните условия.

III. Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба:

Предложеният проект на Наредба за екологичните изисквания към определени продукти, предмет на обществени поръчки не води до въздействие върху държавния бюджет, тъй като за прилагане на наредбата не се изисква използването на средства от държавния бюджет.

За изпълнение на изискванията на наредбата не се налага разходване на допълнителни финансови средства от задължените субекти.

IV. Очаквани резултати от прилагането на Наредба за екологичните изисквания към определени продукти, предмет на обществени поръчки:

1. Принос за успешното изпълнение на Препоръка на Съвета на ОИСР за подобряване на изпълнението на политиката по околна среда при обществените поръчки, OECD/LEGAL/0311.
2. Увеличаване на дела на екологосъобразните обществени поръчки на базата на единни критерии и правила за възлагане.

3. Хармонизиране на практиките за възлагане на екологосъобразни обществени поръчки.
4. Осигуряването на методически насоки за възложителите при възлагане на екологосъобразни обществени поръчки.

V. Анализ на съответствието с правото на Европейския съюз:

Не се налага да бъде изготвена справка за съответствие с европейското право, тъй като с проекта на наредба не се въвеждат текстове от правото на Европейския съюз.